

خبر

رایزنی اعضای «پیمان آسمان‌های باز»

● امضاکنندگان پیمان آسمان‌های باز روز گذشته برای بررسی تصمیم آمریکا برای خروج از این توافق تشکیل جلسه می‌دهند؛ توافقی که به کشورهای عضو اجازه می‌دهد پروازهای شناسایی غیرمسلمح بر فراز اراضی یکدیگر با هدف جمع‌آوری داده از فعالیت‌های نظامی انجام دهند. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری اسپوتنیک، پیمان آسمان‌های باز در ۱۹۹۲ به امضا رسید و ۱۰ سال بعد اجرایی شد. این توافق ۳۵ امضاکننده دارد که یکی از آنها -قرقیزستان- هنوز آن را به تصویب نرسانده است. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا ۲۱ می اعلام کرد واشنگتن به دلیل آنچه عدم تبعیت روسیه خواند، از این پیمان خارج می‌شود. مایک پامپئو، وزیر امور خارجه آمریکا اندکی پس از آن گفت واشنگتن ظرف شش ماه از این پیمان خارج می‌شود، مگر اینکه مسکو از پیمان مذکور تبعیت کند. روسیه هرگونه نقض این پیمان را رد کرده است. سازمان امنیت و همکاری در اروپا هم ابراز امیدواری کرد که آمریکا در تصمیم خود بازنگری کند.

پرونده فساد و خیانت علیه محمد بن نایف

● روزنامه واشنگتن‌پست نوشت فصل تاریک و جدید بازی تاج‌وتخت سعودی‌ها بر سر کنترل پادشاهی به مرحله جدیدی وارد شده و بن سلمان آماده است که رسماً اتهامات فساد و خیانت را به سلف خود و رقیب سابقش «محمد بن نایف»، ولیعهد سابق و مردی که زمانی در جنگ با تروریسم قهرمان آمریکا شمرده می‌شد، وارد کند. به گزارش ایسنا، محمد بن نایف بین سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷ ولیعهد عربستان بود اما سلمان بن عبدالعزیز، پادشاه عربستان بعداً پسرش محمد را به‌جای وی به‌عنوان ولیعهد تعیین کرد و وی به حس خاکی فرستاده شد. روزنامه واشنگتن‌پست در گزارشی به نقل از منابع آمریکایی و عربستانی نوشت که کمیته مبارزه با فساد عربستان به ریاست محمد بن سلمان به پایان تحقیقاتی که درباره اتهام فساد مالی و خیانت محمد بن نایف، ولیعهد سابق و پسرعموی بن سلمان آغاز شده بود، نزدیک شده است. بن نایف متهم شده زمانی که برنامه‌های دستگاه مبارزه با تروریسم در وزارت کشور را اداره می‌کرده، میلیاردها ریال به شبکه شرکت‌ها و حساب‌های خصوصی خود حواله کرده است. واشنگتن‌پست به نقل از یکی از معاونان بن نایف نوشت که مقامات عربستان از او خواسته‌اند ۱۵ میلیارد دلار را پس بدهد اما مشخص نشده چگونه به این عدد رسیده‌اند.

زرمه‌هایی از احتمال استیضاح الکاظمی

● نماینده «جریان حکمت ملی» عراق در پارلمان این کشور از دیدار قریب‌الوقوع با مصطفی الکاظمی، نخست‌وزیر این کشور و تدوین فهرستی از سوالات برای پرسش از او خبر داد. در همین حال زرمه‌هایی از احتمال استیضاح الکاظمی شنیده می‌شود. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری المعلومه، جاسم البخانی، نماینده جریان حکمت ملی عراق دراین‌باره گفت اکنون سمت شهرداری بغداد مقابل مصطفی الکاظمی، نخست‌وزیر عراق قرار دارد و انتظار می‌رود که در چند روز آتی سرنوشت این پست مشخص شود. شهرداری بغداد بالاترین سمت اداری در پایتخت عراق به شمار می‌آید و تعیین شهردار با نخست‌وزیری است. بر اساس قانون سال ۱۹۶۴ در عراق، شهردار پایتخت اختیارات هم‌سطح با وزیر دارد. از سوی دیگر، وبسایت عربی ۲۱ گزارش داد که ائتلاف الفتح به ریاست هادی العامری از ریاست پارلمان عراق خواسته است که پارلمان در روزهای آتی برای بررسی سه پرونده امنیت، بهداشت و اقتصاد، میزبان مصطفی الکاظمی باشد.

«دیدیه اریبون»، جامعه‌شناس فرانسوی، می‌گوید «وقتی چپ‌ها طبقه کارگر را نفی می‌کنند، در آن صورت این طبقه به جست‌وجوی نماینده دیگری خواهد رفت».
نمته‌ا اریبون بلکه نویسنده فرانسوی «ادوارد لوندی» نیز می‌گوید «سیاست‌مدارانی مانند امانوئل مکرون، رئیس‌جمهوری فرانسه، خود را چپ جا زدند اما سیاست‌های مطلقاً راست را به اجرا درآوردند، بانک‌ها را تقویت و پارلمان را تضعیف کردند».
شاید اتخاذ همین سیاست‌ها از سوی مکرون و نادیده‌گرفتن اعتراض‌های عمدتاً کارگری در کشورش باعث شد او در انتخابات محلی شهرداری‌ها شکست سختی را متحمل شود و محبوبیتش تا حدی کاهش یابد که «ادوارد فیلیپ»، نخست‌وزیر مستعفی این کشور، در میان فرانسوی‌ها از او محبوب‌تر باشد.
مکرون که جایگاه خود را در خطر می‌دید و پیش از این نیز از لزوم تغییر کابینه سخن گفته بود، پس از اعلام نتایج انتخاباتی، بلافاصله استعفا فیلیپ را پذیرفت و «ژان کستکس» را مأمور تشکیل کابینه جدید فرانسه کرد. هدف اول کابینه‌ای که روز گذشته از سوی کستکس تکنوکرات معرفی شد، آن است که فرانسه را در حالت اضطرار خارج کند. پیروزی حزب مکرون در انتخابات شهرداری‌ها، درحقیقت مقدمه‌ای بود برای انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۲۲ که مکرون امید دارد پیروز میدان باشد. اکنون او امیدوار است کستکس محافظه‌کار، مسئول ساماندهی پایان قرنطینه، شهردار «پراد» و از معتمدان «نیکلا سارکوزی»، رئیس‌جمهوری سابق این کشور، کلید حفظ او را کاخ الیزه باشد.
مکرون پس از انتخابات شهرداری‌ها تحت فشار بود؛ زیرا حزب او، «جمهوری به پیش»، در هیچ‌ک از شهرهای بزرگ فرانسه نتوانست به پیروزی دست یابد. کستکس اگرچه به جبهه راست تعلق دارد و نزد افکار عمومی چندان شناخته‌شده نیست اما رسانه‌های فرانسه به او لقب «موسیو دکوفنمان» داده‌اند؛ لقبی که به مسئولیت او برای کاهش محدودیت‌های کرونایی و رفع قرنطینه اشاره دارد و می‌تواند به «آقای گشایش» تعبیر شود. از سوی دیگر، مکرون از این شکست استفاده کرد تا فاصله خود را با فیلیپ بیشتر کند؛ تنها سیاست‌مدار محبوبی که توانست از بحران کرونا سرلند و باعبارت خارج شود.
آینده سیاسی ادوارد فیلیپ از چند ماه قبل در فرانسه مرکز بحث بود. در بحران کرونا، بین مقامات ارشد دولت اختلاف‌نظر وجود داشت؛ مثلاً مکرون خواستار تسریع گشایش‌های مربوط به رفع قرنطینه بود اما فیلیپ نظری مخالف داشت. روزنامه نیویورک‌تایمز می‌نویسد: این اقدام مکرون در زمانی انجام شد که فرانسه با

کابینه جدید دولت فرانسه آغاز به کار کرد

دست‌های بسته مکرون

شرایط اضطراری اقتصادی به دلیل کرونا مواجه است و علامت‌سؤال بزرگی بر سر محبوبیت او قرار گرفته و این در حالی است که محبوبیت سبزه‌ها هم در انتخابات محلی کشنبه گذشته روندی صعودی گرفته است.
بالین‌حال، انتخاب کستکس که نه چپ‌گراست و نه حامی محیط زیست، نشان می‌دهد که خلاف دیگران، مکرون از نتیجه انتخابات نهراسیده و نگران تغییر نگاه فرانسوی‌ها و سیاست‌هایش نسبت به بازگشایی کسب‌وکارها نیست. او در حقیقت با انتخاب یک شهردار ناشناخته می‌خواهد این پیام را بفرستد که به افق‌های جلوتر نگاه دارد. رئیس‌جمهوری فرانسه حتی برای رسیدن به این هدف، خواسته اکثر فرانسوی‌ها را نادیده گرفت؛ چراکه طبق نظرسنجی‌ها تقریباً ۶۰ درصد از مردم این کشور خواهان آن بودند که فیلیپ در کسوت نخست‌وزیری باقی‌بماند. اما برای مکرون پذیرش چنین امری مشکل بود؛ چراکه انتشار عکس فیلیپ بر روی یکی از مجلات فرانسوی، که او را «مرد واقعی قدرتمند» معرفی کرده بود، از نگاه رئیس‌جمهوری فرانسه غیرقابل چشم‌پوشی بود. او که به انتخاب بعدی فرانسه و باقی‌ماندن در سمتش چشم دوخته است، نمی‌توانست قبول کند که شهروندان کشورش نخست‌وزیرش را بیشتر از او دوست داشته باشند. با آغاز به کار کابینه جدید، مکرون ۴۲ساله درصدد است تا خود را فردی با نگری نو معرفی کند؛

رئیس‌جمهوری که می‌شنود، اشتباهاتش را می‌پذیرد و علاقه‌مند به موضوعات زیست‌محیطی و عدالت اجتماعی است. رئیس‌جمهوری که پیش از این وعده سرمایه‌گذاری سنگین در بخش خدمات درمانی را داده بود و بر اصلاح نظام بازنشستگی تأکید داشت، حالا با عمیق‌ترین رکود اقتصادی فرانسه از زمان جنگ دوم جهانی مواجه است و به فردی نیاز دارد که در صورت لزوم، بتواند او را مقصر جلوه دهد. اما ادوارد فیلیپ به‌عنوان تکنوکراتی زنده با گرایش راست‌میانۀ، فردی قابل اعتماد بود که بارها در برابر سیاست‌های مکرون ایستاده بود و به‌راحتی تسلیم او نمی‌شد. «پاتریک وینگال»، نماینده پارلمان از حزب مکرون و از جنوب فرانسه، می‌گوید: «باید سیگنال‌های جدید و فتوحات جدیدی برای فرانسوی‌ها رخ دهد، زیرا چیزهای زیادی را از دست دادیم. بنابراین مکرون حق داشت که میز را از نو بچیند و نخست‌وزیر جدیدی را برگزیند».

اما منتقدان مکرون می‌گویند که با تغییر اعضای دور میز، چیزی تغییر نخواهد کرد و کستکس نمی‌تواند فرانسه را از بحران کنونی خارج کند. آنان بر این باورند که انتخاب کستکس هیچ تأثیری در سیاست خارجی او که رئیس جمهوری بر آن متمرکز خواهد بود، نخواهد داشت.

به گفته تحلیل‌گران فرانسوی، کستکس تکنوکراتی بدون وزنه سیاسی است و به نوعی مدیر دوم کابینه

سودهای عجیب بورس به دنبال یک تحلیل اشتباه

همین فرمان پیش‌برویم و بازار سرمایه شتابان پیش برد، چهار دارایی دیگر را به سمت خود هدایت خواهد کرد. به بیانی دیگر چهار بازار مسکن، خودرو، دلار و طلا همه با افزایش رشد روبه‌رو شده و به سمت بازار سرمایه حرکت می‌کنند.

۴ سناریوی خلاف آن نیز وجود دارد. اینکه بازار سرمایه ریزش کند و به بازارهای دیگر متمایل شود.

دقیقاً. پیش‌بینی‌ها روی دو سناریو می‌چرخد. یک سناریو آن است که بازار سرمایه با رشد بیشتری روبه‌رو شده و رشد چهار بازار دیگر به سمت بازار سرمایه میل کند. سناریوی دوم آن است که شاخص کل بازار سرمایه به قله رسیده و بازگردد. بازگشت شاخص کل بازار سرمایه تا جایی باید بازگردد که با بازارهای دیگر هم‌گرا شود. این هم‌گرایی لزوماً ثبات روی یک رشد واحد نیست. ممکن است دلار هشت برابر، طلا ۱۰ برابر و بازار سرمایه ۱۲ برابر شود؛ اما این اعداد رشد باید به هم نزدیک شوند.

۴ احتمال سناریوی دوم بیشتر است.

همین‌طور است. یکی از دلایل مهم، آن است که با رشد شیب‌د تا چهار بازار طلا، دلار، مسکن و خودرو، از حدی بالاتر، بازار دیگر کشش ندارد و قدرت خرید مردم کفایت نمی‌کند. اگر نگاه کنید، قیمت خودروهای خارجی رشد بسیار بالایی داشته است و به‌طور میانگین، خودرو با رشد ۳۰۰برابری روبه‌رو بوده است؛ بنابراین احتمال آنکه بازار سرمایه بازگردد، محتمل‌تر است. متأسفانه بانک مرکزی تحلیلی اشتباه به دولت ارائه داد. بانک مرکزی به دولت اعلام کرد که اگر نقدینگی به سمت بازار سرمایه حرکت کند، نقدینگی بلوکه شده و ما می‌توانیم جلوی هجوم نقدینگی را به‌سوی بازارهای چهارگانه موازی بگیریم. این تحلیل اشتباهی بود که مدیران بانک مرکزی به دولت ارائه دادند؛ زیرا رشد شاخص کل بازار سرمایه به رشدی می‌رسد که ریسک آن بسیار بالاست و سرمایه‌گذار وقتی احساس خطر کرده و می‌بیند که فاصله درخورتوجهی بین بازار سرمایه و چهار بازار موازی وجود دارد، نقدینگی خود را از بازار سرمایه خارج کرده و به بازارهای دیگر منتقل می‌کند. در واقع هر بازاری که در مقایسه با دیگر بازارها از نظر رشد، مانده باشد، نقدینگی به سمت آن حرکت می‌کند.

۴ همان‌طور که اشاره کردید، این بازارها با رشد‌های درخورتوجهی روبه‌رو بوده‌اند؛ اما در قبال آن دستمزد رشد بسیار محدودی را تجربه کرده است. این نامناسبی، چه تصویری را ارائه می‌دهد؟

مسئله آن است که این پنج بازار دارای وقتی رشد یکدیگر هم‌گرا می‌شود. اینجا به نقطه خطرناک می‌رسیم. شاخص کل بازار سرمایه اکنون در مقایسه با فردین ۱۳۹۷، ۱۷۵ برابر رشد کرده است و خدمات سربایت می‌کند که این افزایش قیمت خطرناک است. این مسئله موجب می‌شود تا شاهد تورم

در بازار کالا و خدمات هم باشیم. به‌عنوان نمونه در نظر داشته باشید وقتی مسکن به‌عنوان یک دارایی، با رشد قیمت روبه‌رو می‌شود، اجاره‌بها را نیز افزایش می‌دهد. به‌این‌ترتیب شاهد نفوذ تورم بر سبد مصرفی خاور خواهیم بود. آن‌موقع توده مردم این مسئله را احساس خواهند کرد. ممکن است در بازار دارایی چهار دهک درآمدی درگیر باشند؛ اما دهک‌های دیگر اصلاً وارد بازار دارایی نشده باشند؛ چون اصلاً سبب‌اندازی ندارند که برای حضور در بازار دارایی‌ها آن را صرف کنند و با همان درآمد حداقلی، هزینه‌های زندگی خود را تأمین می‌کنند. با این روند، سرفه عموم مردم درگیر می‌شود. وقتی تورم به سمت بالا کالا و خدمات می‌رود، یکباره سبد مصرفی خانوار کوچک‌تر می‌شود؛ زیرا حتی با وجود صرف هزینه بیشتر، نمی‌تواند حتی نیمنی از اقلامی را که پیش‌تر در سبد مصرفی خود می‌گنجاند، تأمین کند. اینجا فشار هزینه‌ها خود را نشان می‌دهد و خانواده‌ها در کام اول، بخشی از اقلام سبد مصرفی خود را به ترتیب اولویت حذف می‌کنند یا کاست می‌دهند. این حذف با کاهش تا یک مرحله‌ای پاسخ‌گوشت و وقتی به تأمین حداقل نیازهای خانوار می‌رسد، خانوار دچار مشکل می‌شوند. در این مرحله، نارضایتی‌ها افزایش می‌یابد و جالش‌های آن دامن خانواده‌ها را می‌گیرد.

۴ مسئله آن است که دستمزد‌ها هم‌پای هزینه‌ها رشد نکرده است. این عدم تطابق را چگونه می‌توان تعبیر کرد؟

اگر تأمین حداقل نیازهای ضروری خانوارها را معیار خط فقر در نظر بگیریم، باید ببینیم آیا درآمد خانوار، این هزینه‌ها را پوشش می‌دهد؟ سال ۹۴ گزارشی منتشر شده بود که نشان می‌داد حد استاندارد فقر، دهک سوم بود. به این معنا که دهک سوم را معیار در نظر گرفته بودند و هرکسی زیر دهک سوم بود، به این معنا بود که برای تأمین حداقلی نیازهای ضروری با مشکل مواجه است. در آن زمان، ۲۴ درصد خانوارها درگیر این مسئله بودند. از آن سال تا سال ۹۶، اوضاع چندان تغییری نکرده بود؛ اما از سال ۹۷ که وارد دور دوم تحریم‌ها شدیم، سه تورم بالا را نیز تجربه می‌کنیم (تورم ۲۷ درصد سال ۹۷، تورم ۴۰درصدی سال ۹۸ و احتمالاً تورم بالای ۳۰ درصد در سال جاری). هدف‌گذاری بانک مرکزی، تورم ۲۲ درصد است؛ اما با وضعیتی که اکنون مشاهده می‌شود، قطعاً امسال تورم بالای ۳۰ درصد خواهد بود و شاید حتی از تورم سال ۹۸ هم عبور کند؛ زیرا شاهد افزایش رشد شدید قیمت در پنج دارایی هستیم. در مجموع این سه سال، حدوداً صد درصد تورم جمععی به اقتصاد ایران تحمیل شده است؛ درحالی‌که حقوق و دستمزد کارگران در مجموع ۶۰ درصد افزایش داشته که شکاف ۴۰درصدی را نشان می‌دهد. در نظر داشته باشید که تورم، میانگین قیمت کالاها و خدمات است؛ بنابراین برخی کالاها و خدمات، گرانی درخرو توجهی را تجربه کرده‌اند.

۴ با این وضعیت وخیم، چه راهکاری را پیشنهاد می‌کنید؟
اکنون نیازمند اصلاحات اساسی در بازتوزیع ثروت

مکرون خواهد بود و خلاف ادوار فیلیپ، کستکس به هیچ عنوان بر سر اقدام‌های مکرون سایه نخواهد افکند. «بنیامین مورل» یکی از استادان دانشگاه پاریس می‌گوید: «مکرون با انتصاب کستکس به دنبال بازیابی مجدی کنترل نخست‌وزیری این کشور است و او همکار ساده دولت فرانسه است». در این میان برخی می‌گویند که کستکس پیش از این در دولت سارکوزی، معاون وزیر کار بوده و در دوران رانسوا اولاند، رئیس‌جمهوری سوسیالیست فرانسه پست‌های مهمی از جمله معاونت وزارت بهداشت را بر عهده داشت که با توجه به تجربیاتش می‌تواند برای فرانسه راهگشا باشد.

رادیو بین‌المللی فرانسه نیزدر گزارشی تأکید می‌کند: هر چند مکرون نخست‌وزیر خود را تغییر داده اما قصد دگرگون‌کردن رویکرد سیاسی خویش را ندارد. بسیاری با اشاره به نتایج انتخابات شهرداری‌ها که شهرهای بزرگ بسیاری را به سبد احزاب سبز طرفدار محیط زیست انداخت، می‌یندآشدند که رئیس‌جمهوری ناگزیر به تغییر برنامه‌هایش است و بنابراین به زنان و مردانی احتیاج دارد که طرح‌های او را هدایت و اجرایی کنند.

این چنین چشم‌ه به‌سوی نخست‌وزیری از این جناح می‌گشت. بااین‌حال، عده‌ای نیز معتقدند که هنوز اکثریت شهرهای این کشور شهرداران راست‌گرا دارند و در چشم‌انداز انتخابات ریاست‌جمهوری در سال ۲۰۲۰، گزینش ژان کستکس که از نیز شهردار شهر کوچکی در جنوب غربی فرانسه است، با گرایش آرای عمومی شهروندان هماهنگی دارد.

اما وینگال می‌گوید: «کستکس نماینده دنیای کهن است. یک مقام روستایی که با مشکلاتی واقعی دست به گریبان است. هرچند او تحصیلات دانشگاهی دارد اما با در مزارع و روستاها دارد و سر در آسمان».

همین انتقادها به کستکس، تحلیلگران اروپایی را به این باور رسانده که مکرون نمی‌تواند با نخست‌وزیر جدیدش محبوبیت از دست رفته خود را بازابد و کناره‌گیری فیلیپ در اوج محبوبیتش، از او رقبی جدی برای مکرون در انتخابات آتی خلق خواهد کرد.

به باور آنان، آرامش و خونسردی و حضور مداوم فیلیپ در طول بحران کرونا، او را به شخصیتی فراموش‌نشدنی تبدیل کرده، آن‌هم در روزهایی که مکرون مضطرب در بیانیه‌های طولانی و زرمی، از وضعیت «جنگی» سخن می‌گفت. فیلیپ با بیان واقعیت‌های ناخوشایند البته بدون افرار در خطرات بحران کووید۱۹ توانست گام‌های مناسبی برای نجات فرانسه در روزهای قرنطینه بردارد؛ اقداماتی که در نهایت به مذاق مکرون خوش نیامد.

هستیم. سه نظام کلیدی اقتصاد ایران (نظام‌های بانکی، مالیاتی و یارانه‌ای) به‌درستی کار نمی‌کنند. با این سه نظام معیوب اقتصادی نمی‌توانیم بازتوزیع ثروت را دنبال کنیم. با شرایطی که پنج بازار دارایی تجربه کرده، دو دهک بالای درآمدی به دلیل داشتن دارایی بالا، سودهای کلانی را عاید خود کرده‌اند و ثروتمان چندین برابر شده است. بازار سرمایه تا همین دیروز ۱۷۰۵ برابر شده است. اقلامی که این افراد وارد بازار می‌کنند، چندصدمیلیاردی است که می‌تواند سهمی را انحصار جابه‌جا می‌کند. با کسب سودهای نجومی، شاهد مالیات بر ثروت، مجموعه درآمد یا عایدی سرمایه نیستیم و روز به روز شکاف بین سقف و کف جامعه بیشتر و بیشتر می‌شود. نظام بانکی در ایران، تسهیلات را به سمت دهک‌های کم‌درآمد هدایت نمی‌کند. نظام یارانه‌ای (پیش از هزار هزار میلیارد تومان یارانه پنهان توزیع می‌کنیم) به سمت اقتشار هدف حرکت نمی‌کند. این امر شکاف را با مرور زمان، با افزایش بیشتری روبه‌رو می‌کند. ضرب جینی در ایران سال ۸۹، ۰۳۴۵ بود و اکنون به بالای ۰۰۴۲ رسیده است. با این روند، شکاف طبقاتی نیز روز به روز بیشتر می‌شود. هر روز که اصلاحات را به تأخیر بیندازیم، هزینه آن بیشتر می‌شود. دولت و مجلس باید به‌سرعت مالیات بر ثروت، مجموعه درآمد و عایدی سرمایه را مصوب کنند. علاوه بر آن، باید پایه‌های مالیاتی را اصلاح کرده و نرخ‌های مناسبی برای آن در نظر بگیرند. با این اقدام باید درآمدی نصیب دولت شود که بتواند آن را در جامعه بازتوزیع کند.

۴ اکنون چند دهک درآمدی با مشکل مواجه هستند؟

با وجودی که هنوز محاسبات در این زمینه کامل نیست، می‌توان تحلیل کرد که اکنون شش تا هفت دهک درآمدی با مشکل جدی مواجه شده‌اند و به‌صورت جدی نیازمند هستیم که به بازتوزیع ثروت اقدام کنیم. چند سال است که کارشناسان مرتب نسبت به این مشکل هشدار می‌دهند؛ اما هنوز هیچ‌ک از مالیات‌هایی که اشاره شد، در مجلس به تصویب نرسیده است. درحال‌حاضر فارغ از دولت و مجلس، باید بر سر اصلاح سه نظام بانکی، مالیاتی و یارانه‌ای اجماع شود؛ زیرا همه این اصلاحات نیازمند شفافیت درآمد، ثروت و هزینه است. این اصلاحات هفت دهک درآمدی را شامل نمی‌شود و با اعتراض مردم روبه‌رو نخواهد شد؛ بنابراین دولت و مجلس سه دهک پردرآمد را نشانه خواهند گرفت و مشکلی ایجاد نخواهد شد. در این صورت، هزینه‌ای را برای کشور از نظر اعتراضات توده مردم به همراه نخواهد آورد.

۴ ادامه این روند را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

حد بهینه یا تحمل بهینه باید برآورد شود. باید دید تحمل جامعه و مردم چقدر است. تا حدی مردم می‌توانند سبد مصرفی خود را کاهش دهند، اما تا جایی که حداقل نیازهای ضروری آنها را تأمین کند. از این حد که بگذرد، وارد تلاش جدی شده و با اعتراض‌هایی در سطح جامعه روبه‌رو خواهیم شد.

نگاه

احیای داعش خطای راهبردی آمریکا در عراق

محمد عارف فصیحی‌دولتشاهی ـ استاد دانشگاه

● کاخ سفید در تطبیق سیاست‌هایش در عراق بارها دچار خطای استراتژیک شده است. حمله به عراق و سرنگونی حکومت سکولار صدام‌حسین به ظهور و تقویت نقش آفرینی ایران در عراق منتهی شد. شیعیان و کردها که تحت بیشترین فشارها در حکومت بعث قرار داشتند، اهرم‌های قدرت را در دست گرفتند و از این طریق زمینه نفوذ ایران را در تحولات سیاسی این کشور فراهم کردند. ایجاد داعش با هدف تقسیم خاورمیانه و گسترش عمومی رادیکالیسم اسلامی در جامعه شکننده عراق نیز نتیجه معکوس را به همراه داشت.

ایران در انسجام نیروهای پراکنده عراق نقش اساسی ایفا کرد و توانست از این نیروها سدی مقاوم در برابر ماشین جنگی داعش ساخته و ایده تقسیم خاورمیانه و تشکیل خلافت داعش را با شکست مواجه کرد. تروور فرمانده نیروی قدس پاسداران اشتباه راهبردی دیگر کاخ سفید بود. این تروور که بر مبنای محاسبات غلط آمریکایی‌ها صورت گرفت، بر اعتبار نینبند آمریکاً لطمه جدی وارد کرد، جامعه این کشور را ودوقتی کرد.

حمله موشکی ایران به پایگاه «عین‌الاسد» هژمونی آمریکا را زیر سؤال برد و موضوع خروج آمریکا از عراق در سریع‌رین زمان ممکن به مبحثی و پوشش عمومی در عراق تبدیل شد. با خروج نظامیان آمریکایی از پایگاه‌هایی مانند القیاره، قائم و استقرار در پایگاه‌های بزرگ‌تری مانند عین الاسد، باعث شد که خطرناک‌ترین عناصر داعش از اردوگاه السد که تحت کنترل نیروهای دموکراتیک سوریه بود، به این پایگاه‌ها وارد شوند.

هدف کاخ سفید از این سناریو علاوه بر منحرف‌کردن توجه مردم از حضور نظامی آمریکا در عراق، توسل به جنگ نیابتی و به‌وجودآوردن قدرت بازدارندگی تقریبی در برابر گردان‌های حشدالشعبی و نفوذ ایران بود. به نظر می‌رسد احیای هسته‌های خاموش داعش از سوی آمریکا و هم‌پیمانانش خطای راهبردی دیگر این کشور در عراق باشد.

در این زمینه نکات زیر درخور توجه است:

۱. سازماندهی مجدد داعش و حملات متعدد این گروه در مناطق مختلف عراق ازجمله استان الانبار، جنوب موصل، تکریت، اربیل و شدیدترین آن در سامرا ضرورت و مشروعیت فعالیت‌های حشدالشعبی را در اثبات رساند. آمریکا و طرفداران محلی‌اش در عراق همواره تلاش کرده‌اند تا زمینه کاهش نفوذ گروه‌های مقاومت را در ساختارهای سیاسی عراق از بین برده و در چشم‌انداز بلندمدت، این کشور را از جبهه مقاومت جدا کرده و به بازیگر همسو با آمریکا بدل کنند. یگانه راه ممکن در این راستا از نظر آمریکایی‌ها انحلال حشدالشعبی بوده؛ اما یورش بی‌رحمانه داعش و دفع حملات این گروه در مناطق مختلف عراق نشان داد که ادامه فعالیت حشدالشعبی در عراق نه‌تنها تصور اشتباهی نیست بلکه برای امنیت عراق ضروری و مایه حیات است. اکنون حتی مخالفان حشدالشعبی به این نکته واقف شده‌اند که ضرب امتیت در عراق با فعالیت حشدالشعبی پیوند خورده است.

۲. حملات گسترده داعش بار دیگر نگاه‌ها را متوجه مادر فتنه‌ها در عراق کرد. هنگامی که دولت این کشور به دلیل کاهش قیمت نفت با بحران کسری بودجه روبه‌رو شده و شیوع کرونا ساختار اقتصادی این کشور را تحت تأثیر جدی خود قرار داد، آمریکایی‌ها تلاش کردند تا سلطه خود را در عراق سطره ب‌بخشند. تضعیف گسروه مقاومت و تقویت داعش می‌تواند این سلطه را تسهیل کند. داعش‌سازی و تقویت این گسروه این ذهنیت را در عراقی‌ها پدید آورده است؛ تا زمانی‌که آمریکا در عراق است، این کشور روی امنیت را نمی‌بیند. روشن شدن‌های پنهان آمریکا در ناامنی‌های عراق مردم را در مطالبه‌شان که همان خروج بی‌قیدوبشرط آمریکا از عراق است، مصمّم‌تر خواهد کرد.

۳. همان‌گونه که به‌طور داعش تبدیل به یک فرصت بی نظیر برای نمایش توانمندی و کارآمدی گروه‌های مقاومت شد، احیای هسته‌های خاموش این گروه نیز به گسترش قدرت و پایگاه اجتماعی مقاومت می‌انجامد.

۴. اشتباه بزرگ آمریکایی‌ها این است که فکر می‌کنند حشدالشعبی با ترور سردار سلیمانی و ابومهدی المهندس دچار مشکل ساختار و اختارتی فرماندهی شده است و در غیبت داعشی آنان می‌تواند این گروه را تضعیف و زمینه‌های نفوذ ایران را در عراق محدود کند؛ درحالی‌که درخت مقاومت در عراق ریشه‌های توانمندی داشته و از عراق تا لبنان و فلسطین امتداد دارد. برخلاف تصور آمریکایی‌ها حشدالشعبی یک جریان سیاسی مقطعی نیست؛ بلکه هویت و طرز تفکر است.

۵. اشتباه بزرگ آمریکایی‌ها در معادلات قدرت در عراق بی‌توجهی به پشتوانه معنوی حشدالشعبی است. واقعیت آن است که مرجعیت، پشتوانه قوی برای حشدالشعبی، ملت و دولت عراق به شمار می‌رود. مرجعیت در عراق با اتخاذ مواضع راهبردی نقش سرنوشت‌سازی در شکست داعش و پروژه آشوب ایفا کرده است. خطای راهبردی قدرت‌های بزرگ ازجمله آمریکا توجه صرف به قدرت مادی و یارونده نظامی است؛ اما از قدرت معنوی و آتش‌فشان‌های خاموش که از پهباد و باتریوت هم قوی‌تر عمل می‌کند، غافل‌اند.